ISSN 0125-7447

WESR

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 45 ฉบับที่ 12 : 4 เมษายน 2557 | Volume 45 Number 12 : April 4, 2014

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

บทความ พิเศษ

เชียร์ฟุตบอลโลก 2014 เกาะขอบสนามที่ประเทศบราซิลอย่างไรปลอดภัยโรคติดต่อ

(2014 FIFA World Cup Brazil: Health Advice for Thai Travelers)

✉ kthiparat@gmail.com

กนกทิพย์ ทิพย์รัตน์ และ เสาวพักตร์ ฮิ้นจ้อย
สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

บทสรุป

ประเทศบราซิลเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันฟุตบอลโลกครั้งที่ 20 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 12 มิถุนายน - 13 กรกฎาคม 2557 เนื่องจากประเทศบราซิลเป็นประเทศในเขตร้อนชื้น จึงมีการระบาดของโรคเขตร้อนหลายโรค เช่น โรคที่มีแมลงเป็นพาหะนำโรค ได้แก่ โรคไข้เหลือง ไข้เลือดออก มาลาเรีย และ Chaga disease โรคที่มีสัตว์เป็นแหล่งรังโรค เช่น โรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งโรคที่กล่าวมานี้ส่วนใหญ่จะพบในเขตชนบทหรือในป่า ยกเว้นโรคไข้เลือดออกที่พบในเขตเมืองเป็นส่วนใหญ่ โรคที่พบได้ทั่วไป คือ โรคระบบทางเดินอาหาร เช่น โรคอุจจาระร่วง ไทฟอยด์ และ ไวรัสตับอักเสบชนิดเอ เป็นต้น นอกจากนั้น ยังมีโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน เช่น โรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก หัด หัดเยอรมัน คางทูม โปลิโอ สุกใส เป็นต้น ดังนั้น หากนักท่องเที่ยวชาวไทยใช้ชีวิตทั่วไปอยู่ในเขตเมืองและไปชมการแข่งขันฟุตบอลในสนามต่าง ๆ อาจเสี่ยงกับการเกิดโรคระบบทางเดินอาหาร และโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากพฤติกรรมการบริโภค การอยู่ในที่แออัดและการสัมผัสใกล้ชิด จึงควรระมัดระวังเรื่องการบริโภคอาหารและน้ำ ควรเลือกดื่มน้ำหรือเครื่องดื่มที่บรรจุหรือผนึก ฝาขวดหรือกระป๋องที่ปิดสนิทแน่นจากโรงงานผลิต หรือดื่มน้ำที่ต้มสุกและเลือกรับประทานอาหารที่ปรุงสุกสะอาด ระมัดระวังการสัมผัสสิ่งปนเปื้อน โดยเน้นเรื่องสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่น การล้างมือให้สะอาด หลีกเลี่ยงการใช้ของร่วมกัน และพิจารณาเรื่องการฉีดวัคซีนป้องกันโรคก่อนเดินทาง

หากนักท่องเที่ยวมีแผนการท่องเที่ยวนอกจากการชมการแข่งขันฟุตบอล โดยเน้นธรรมชาติและการผจญภัย ต้องเพิ่มการดูแลตนเองในเรื่องของการป้องกันการถูกแมลงหรือสัตว์กัด ควรหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีการระบาดหรือเคยมีการระบาดของโรค และเมื่อรู้สึกไม่สบายควรรีบไปพบแพทย์ พร้อมทั้งแจ้งประวัติการเดินทางให้แพทย์ทราบโดยละเอียด เพื่อทำให้การวินิจฉัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว และได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง

◆ ความสัมพันธ์ของสภาพภูมิอากาศและการเกิดโรคอาหารเป็นพิษ พ.ศ. 2556 ประเทศไทย 177
◆ ที่นี้มีคำตอบ (ตอนที่ 4) ตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 183
◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 12 ระหว่างวันที่ 23 - 29 มีนาคม 2557 184
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 12 ระหว่างวันที่ 23 – 29 มีนาคม 2557 187

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ
รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร กุนาศล
นายแพทย์ธวัช จายนียโยธิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ธนรักษ์ ผลิพัฒน์

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : สัตวแพทย์หญิงเสาวพักตร์ ฮั้นจ้อย
นายแพทย์ธราวิทย์ อุปพงษ์

กองบรรณาธิการ

บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์ พงษ์ศิริ วัฒนาสุรกิตต์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยุมภูรุจินันท์ ศศิธันว์ มาแอเดียน พัชรี ศรีหมอก
สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พิรยา คล้ายพ้อแดง สวัสดิ์ สว่างชม

ฝ่ายศิลป์ : บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์ พิรยา คล้ายพ้อแดง

แนวทางการเฝ้าระวังผู้ป่วยติดเชื้อโคโรน่า สายพันธุ์ใหม่ 2012

- แนวทางการเฝ้าระวังผู้ป่วยติดเชื้อโคโรน่า สายพันธุ์ใหม่ 2012
- แนวทางการเก็บและการนำส่งตัวอย่างผู้ป่วยหรือผู้ที่สงสัยติดเชื้อไวรัสโคโรน่า สายพันธุ์ใหม่ 2012
- แบบส่งตัวอย่างเพื่อตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่าสายพันธุ์ใหม่ 2012
- แบบแจ้งผู้ป่วยกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (ILI) ในข่ายเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (AI-1)
- แบบรายงาน/สอบสวนโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง สงสัยไข้หวัดใหญ่/ไข้หวัดนก/ปอดอักเสบรุนแรงหรือเสียชีวิตไม่ทราบสาเหตุ (SARI_AI 1,2)

สามารถดาวน์โหลดแนวทางได้ทางเว็บไซต์สำนักระบาดวิทยา www.boe.moph.go.th ในกรณีพบผู้ป่วยสงสัย แจ้งภายใน 24 ชั่วโมง ที่โทรศัพท์: 02-5901793 หรือ 02-5901795 โทรสาร 02-5918579 หรือ Email: outbreak@health.moph.go.th หรือ บันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลการเฝ้าระวังผู้ป่วยติดเชื้อระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง SARI ทางเว็บไซต์

ส่งบทความ ข้อคิดเห็น หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล
กรุณาแจ้งมายังกลุ่มจัดการความรู้และเผยแพร่วิชาการ สำนักระบาดวิทยา
E-mail: panda_tid@hotmail.com หรือ weekly.wesr@gmail.com

หลายคนคงรออย่างใจจดใจจ่อที่จะได้เข้าชมการแข่งขันฟุตบอลโลกครั้งที่ 20 อย่างใกล้ชิดชนิดที่เรียกว่าได้เกาะขอบสนาม ซึ่งครั้งนี้มีกำหนดจัดขึ้นที่ประเทศบราซิล ในระหว่างวันที่ 12 มิถุนายน – 13 กรกฎาคม 2557 การได้เข้าชมการแข่งขันในสนามย่อมให้อารมณ์ความรู้สึกและความสนุกสนานอย่างเต็มที่ สมกับที่แฟนคลับฟุตบอลได้อดทนรอนานถึง 4 ปี ที่จะได้ให้กำลังใจทีมสุดโปรด การเตรียมสุขภาพให้พร้อมก่อนไปประเทศบราซิล ที่มีสภาพแวดล้อมรวมถึงอาจมีโรคติดต่อบางโรคที่แตกต่างไปจากประเทศไทยนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญ จะได้เตรียมตัวป้องกันทำให้การชมการแข่งขันฟุตบอลเป็นไปอย่างราบรื่น และกลับมาประเทศไทยด้วยความเรียบร้อย พร้อมจะทำงานหรือปฏิบัติภารกิจได้ตามปกติเช่นเดิม

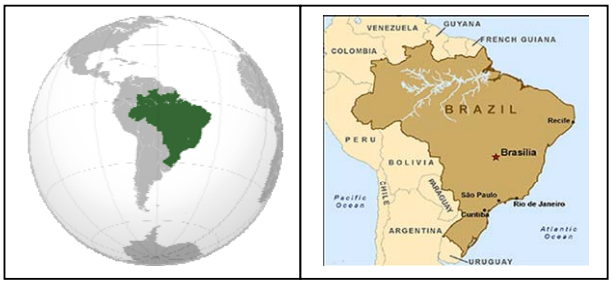

คงมีคำถามว่า “ประเทศบราซิลมีโรคอะไรเป็นโรคประจำถิ่นและมีการระบาดของโรคอะไรบ้าง เมืองที่เป็นสนามแข่งขันฟุตบอลโลกนั้นมีความเสี่ยงต่อการติดต่อของโรคมาสู่ผู้ที่จะไปชมการแข่งขันฟุตบอลโลกหรือไม่” คำตอบเบื้องต้น คือ “ถ้าท่านชมการแข่งขันฟุตบอลและใช้ชีวิตในเขตเมือง ไม่เป็นนักผจญภัยหรือนักธรรมชาตินิยมมากนัก หรือท่านมีการเตรียมตัวที่ดี ท่านอาจจะมีความเสี่ยงไม่มากกับโรคประจำถิ่นของประเทศบราซิล” ดังนั้นจึงมีโรคอะไรบ้างที่ท่านควรทราบและท่านจะเตรียมตัวอย่างไรเพื่อป้องกันการติดโรคเหล่านั้น

ประเทศบราซิลจัดเป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดและมีประชากรมากที่สุดในทวีปอเมริกาใต้ มีพื้นที่กว้างขวางตั้งอยู่ระหว่างตอนกลางของทวีปอเมริกาใต้และมหาสมุทรแอตแลนติก เมืองหลวงชื่อ บราซีเลีย อยู่ในรัฐ Distrito Federal

เมืองที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นสนามแข่งขันฟุตบอลโลกมีทั้งสิ้น 12 เมือง ได้แก่ เมืองฟอร์ตอะเลซา (รัฐ Ceara) นาตาล (รัฐ Rio Grande do Norte) เรซีฟี (รัฐ Pernambuco) ซัลวาดอร์ (รัฐ Bahia) เบโลโอรีซอนตี (รัฐ Minas Gerais) รีโอเดจาเนโร (รัฐ Rio de Janeiro) เซาเปาโล (รัฐ Sao Paulo) กูรีตีบา (รัฐ Parana) โปร์ตูอาเลเกร (รัฐ Rio Grande do Sul) เมืองที่กล่าวมานี้เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกจรดทิศใต้ของประเทศตลอดแนวชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก ส่วนอีก 3 เมืองเป็นเมืองที่ตั้ง

อยู่ภายในทวีป ได้แก่ เมืองหลวงบราซีเลีย (รัฐ Distrito Federal) อยู่ตอนกลาง เมืองกุยาบา (รัฐ MatoGrosso) อยู่ทางทิศตะวันตก และมาเนาส์ (รัฐ Amazonas) อยู่ทางทิศเหนือ เมืองมาเนาส์เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ในเขตลุ่มแม่น้ำอเมซอน

ประเทศบราซิลเป็นประเทศในเขตร้อนชื้น จึงมีการระบาดของโรคเขตร้อนหลายโรค โรคติดต่อสำคัญที่พบในประเทศบราซิลและมีการแพร่ระบาดของโรค ได้แก่

1. *โรคไข้เหลือง (Yellow fever)* เป็นโรคติดต่อที่มีสาเหตุจากไวรัสชนิด RNA virus อยู่ใน Family Flaviviridae โดยมียุง *Aedes aegypti* เป็นพาหะนำโรค พบโรคนี้ในพื้นที่เขตร้อนของทวีปอเมริกาใต้และทวีปแอฟริกา แหล่งรังโรคของไข้เหลือง คือ ลิงและมนุษย์ มีวงจรการถ่ายทอดโรค 2 ลักษณะ คือ sylvatic cycle เป็นวงจรการถ่ายทอดโรคในเขตป่า มีการถ่ายทอดโรคจากยุงที่ไปกัดลิงที่มีเชื้อ แล้วยุงมากัดคนที่อาศัยในป่าหรือคนที่เข้าไปในป่า ส่วน urban cycle เป็นวงจรการถ่ายทอดโรคในเขตเมือง โดยยุงมากัดคนซึ่งอาจจะรับเชื้อมาจากในเขตป่าแล้วกลับเข้ามาในเขตเมือง แล้วมีการถ่ายทอดโรคระหว่างคนและยุงในเขตเมือง[1] ผู้ป่วยโรคไข้เหลืองส่วนใหญ่จะมีอาการไข้ หนาวสั่น คลื่นไส้ เบื่ออาหาร ปวดกล้ามเนื้อโดยเฉพาะหลัง และปวดศีรษะ

ส่วนใหญ่หายได้เองในเวลาหลายวัน ผู้ป่วยบางรายหลังจากระยะไข้ อาจมีอาการดีซ่าน ไตวาย มีอาการเลือดออก และเสียชีวิตได้ [1,2] พบมีรายงานการระบาดของโรคไข้เหลืองกระจายในหลายรัฐของประเทศบราซิล [2,3,4] (บริเวณสีเหลืองในแผนที่) ดังนั้นเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคไข้เหลือง ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (Center for Prevention and Control Disease: CDC) จึงแนะนำให้ผู้ที่จะเดินทางไปประเทศบราซิลที่มีอายุตั้งแต่ 9 เดือนขึ้นไป ให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้เหลืองก่อนออกเดินทาง 10 วัน[4] โดยเฉพาะถ้าไปน้ำตก Iguacu ในรัฐ Parana เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง[1] ส่วนเมืองรีโอเดจาเนโร เซาเปาโล ฟอร์ตอะเลซา เรซีฟี และซัลวาดอร์ ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกตามแนวชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติกไม่เป็นพื้นที่เสี่ยง[1,4] (บริเวณสีเทาในแผนที่) สามารถค้นหาข้อมูลเมืองที่ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้เหลืองได้จาก CDC Website: http://wwwnc.cdc.gov/travel/pdf/yellow-fever-vaccine-recs-brazil-2014.pdf

2. โรคไข้เลือดออก (Dengue infection) เกิดจากการติดเชื้อไวรัสเดงกี ติดต่อผ่านทางพาหะ คือ ยุง Genus Aedes โดยเฉพาะ *Ae. aegypti* หรือยุงลายบ้าน ผู้ป่วยจะมีอาการไข้ ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดข้อ และมีผื่น ส่วนหนึ่งจะมีอาการรุนแรงจนกลายเป็นไข้เลือดออก (Dengue hemorrhagic fever) มีเลือดออกง่าย มีเกล็ดเลือดต่ำ และมีการรั่วของพลาสมา เป็นอันตรายถึงชีวิต หรือรุนแรงมากขึ้น เป็นกลุ่มอาการไข้เลือดออกช็อก (Dengue shock syndrome) ซึ่งมีความดันโลหิตต่ำ และเสียชีวิตได้[5]

มีรายงานการระบาดของโรคไข้เลือดออกในทุกรัฐทั่วประเทศบราซิล[3] โรคไข้เลือดออกไม่มีวัคซีนป้องกันโรค จึงควรป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงกัด ด้วยการใส่เสื้อผ้าที่ปิดร่างกายมิดชิด หรือทาสารป้องกันยุงกัด หรือนอนในมุ้งโดยเฉพาะกรณีที่ไปท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบท [5,6,7]

3. *โรคมาลาเรีย (Malaria)* เป็นโรคติดต่อ เกิดจากโปรโตซัว (จุลินทรีย์เซลล์เดียวประเภทหนึ่ง) ในสกุล *Plasmodium* ได้แก่ *P. falciparum, P. vivax, P. malariae และ P. ovale* ในประเทศบราซิล พบ *P. vivax* ร้อยละ 85 และ *P. falciparum* ร้อยละ 15 [8] มียุงก้นปล่อง Genus Anopheles เป็นพาหะนำโรค การระบาดของโรคจะเป็นพื้นที่ในเขตป่า ในระยะ 2 - 3 วันแรก ผู้ป่วยจะมีอาการปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตัว เพลีย เบื่ออาหาร หลังจากนั้นจะมีอาการจับไข้ โดยการจับไข้มีความแตกต่างกันแล้วแต่ชนิดของเชื้อ และอาจมีภาวะแทรกซ้อน เช่น มาลาเรียขึ้นสมอง ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ เหลืองซีด ปัสสาวะดำ ไตวาย ปอดบวมน้ำ และเสียชีวิตได้ [9]

พื้นที่ทางตอนเหนือและบางส่วนทางตอนกลางของประเทศบราซิลเป็นพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคมาลาเรีย (บริเวณสีชมพูในแผนที่) ส่วนทางตะวันออกลงมาถึงทางตอนใต้ไม่มีการระบาดของโรค [3,8] (บริเวณสีขาวในแผนที่) เมืองที่เป็นสนามแข่งขันและอยู่ในรัฐที่มีการระบาดของโรค ได้แก่ เมืองกุยาบา (รัฐ MatoGrosso) และมาเนาส์ (รัฐ Amazonas) ถ้าท่านมีแผนการเดินทางท่องเที่ยวในป่าหรืออยู่อาศัยนอกเขตเมือง ควรป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงกัด

ด้วยการใส่เสื้อผ้าที่ปิดร่างกายมิดชิด หรือทาสารป้องกันยุงกัด หรือนอนในมุ้ง หรือรับประทานยาป้องกันโรคมาลาเรียซึ่งควรปรึกษาแพทย์ก่อนรับประทาน ในประเทศบราซิลเชื้อมาลาเรียดื้อต่อยา Chloroquine ยาป้องกันโรคมาลาเรียที่ใช้ได้ผลในขณะนี้ ได้แก่ Atovaquone-proguanil หรือ doxycycline หรือ mefloquine[8]

4. *Chaga disease* เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากโปรโตซัว *Trypanosoma cruzi* มีมวน Tritomine (reduviid bug) เป็นพาหะของโรค ในตอนกลางและใต้ของทวีปอเมริกาใต้จะพบมวนชนิดนี้อาศัยอยู่ตามผนังและหลังคาบ้านตามชนบทที่ทำจากโคลน หรืออิฐที่ตากแห้งแล้วเผาไฟ หรือใบจาก มวนจะกัดคนและปล่อยอุจจาระไว้บริเวณที่มวนกัด เมื่อคนเกาบริเวณที่ถูกกัดทำให้ผิวหนังถลอก โปรโตซัวที่อยู่ปนกับอุจจาระ จะไชเข้าไปทางรอยถลอกเข้าสู่ร่างกายคน ผู้ป่วยจะมีอาการไข้ ต่อมน้ำเหลืองโต ตับม้ามโต อ่อนเพลีย อาจมีอาการหัวใจเต้นผิดปกติ หัวใจวาย และเสียชีวิต [10,11]

มีรายงานการระบาดของโรค Chaga disease ในรัฐทางตอนเหนือ ได้แก่ รัฐ Para, Amazonas และ Amapa และทางตอนใต้ของประเทศบราซิล รัฐ Santa Catarina[3] เมืองมาเนาส์เป็นหนึ่งในสนามแข่งขันอยู่ในรัฐ Amazonas พบว่า ในปีพ.ศ. 2548 มีการระบาดของโรค Chaga ในกลุ่มนักท่องเที่ยว เนื่องจากการดื่มน้ำอ้อย (ชาวบราซิลเรียกว่า garapa) ซึ่งมีการปนเปื้อนอุจจาระของมวน Tritomine ดังนั้น นักท่องเที่ยวจึงควรระวังการดื่มน้ำผลไม้หรือไวน์ (bacaba wine) ที่ทำภายในครัวเรือน (homemade) โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่วางขายตามแผงลอยตามถนน[3,12] และควรป้องกันตนเองไม่ให้ถูกแมลงกัด ด้วยการใส่เสื้อผ้าที่ปิดร่างกายมิดชิด หรือทาสารป้องกันแมลงกัด หรือนอนในมุ้ง[7]

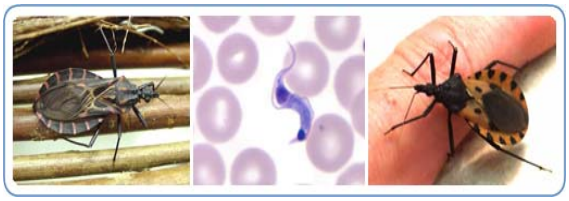

ต้น Bacaba palm และผล Bacaba

5. <u>โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies)</u> เป็นโรคติดต่อที่มีสาเหตุมาจาก Lyssaviruses Family Rhabdoviridae เป็นเชื้อไวรัสก่อโรคในสัตว์เลือดอุ่นเลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิด เช่น สุนัข แมว วัว ควาย ลิง ชะนี กระรอก กระแต เสือ หมี หนู ค้างคาว และคน อาการแสดงของโรค คือ มีการอักเสบของสมองและเยื่อสมอง ผู้ป่วยจะมีอาการปวดเมื่อย มีไข้ คันหรือปวดบริเวณที่ถูกกัด หงุดหงิด กระสับกระส่าย ตื่นเต้นไวต่อสิ่งเร้า ไม่ชอบแสง ลม กล้ามเนื้อคอกระตุกเกร็งขณะกลืนอาหารหรือน้ำ น้ำลายไหล มีอาการเพ้อคลั่งสลับกับอาการสงบ ชัก ผู้ป่วยบางรายอาจเป็นอัมพาต มีอาการแขนขาอ่อนแรง หมดสติ และเสียชีวิตในที่สุด[13] ส่วนใหญ่เรามักพบโรคพิษสุนัขบ้าในคน ที่มีสาเหตุจากสุนัขกัด ในประเทศบราซิลเคยมีรายงานการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในคนที่มีสาเหตุจากการถูกค้างคาว (vampire bat) ขนาดเท่าหัวแม่มือคน กัดคนที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทของรัฐ Para และ Maranhao ทางตอนเหนือของประเทศบราซิล ในปี พ.ศ. 2547-2548 มีผู้เสียชีวิต 15-23 ราย[3] ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคแห่งชาติ ประเทศสหรัฐ อเมริกา (Center for Prevention and Control Disease: CDC) แนะนำให้ผู้ที่ชอบการผจญภัยท่องเที่ยวตามธรรมชาติป่าเขาในประเทศบราซิล ให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า[4]

6. <u>โรคระบบทางเดินอาหาร</u> เช่น โรคอุจจาระร่วง ไทฟอยด์ ไวรัสตับอักเสบเอ เป็นต้น ผู้ป่วยจะมีอาการถ่ายเหลว มีไข้ ปวดศีรษะ อาเจียน ปวดท้อง โรคเหล่านี้เกิดได้ทั่วไปโดยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภค ดังนั้นเพื่อป้องกันการเกิดโรคในขณะที่อยู่ที่ประเทศบราซิล จึงควรเลือกดื่มน้ำหรือเครื่องดื่มที่บรรจุหรือผนึกฝาขวดหรือกระป๋องที่สนิทแน่นจากโรงงานผลิตหรือดื่มน้ำที่ต้มสุก

และเลือกรับประทานอาหารที่ปรุงสุกสะอาด[12] หรือฉีดวัคซีนป้องกันโรค[14]

7. <u>โรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน</u> เช่น โรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก หัด หัดเยอรมัน คางทูม โปลิโอ สุกใส เป็นต้น พบมากในกลุ่มเด็กและเกิดได้ทั่วไป อาจติดโรคจากการไอ จาม สัมผัส การใช้ของร่วมกัน และการอยู่ในที่แออัด โรคเหล่านี้ป้องกันได้ด้วยวัคซีน ในกลุ่มผู้ใหญ่อายุมากกว่า 35 ปี อาจไม่เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรค เนื่องจากการให้วัคซีนพื้นฐานเพื่อป้องกันโรคดังกล่าวในประเทศไทย เริ่มมีการให้ในกลุ่มเด็กประมาณปี พ.ศ. 2522 อย่างไรก็ตาม ในกลุ่มผู้ใหญ่ที่ไม่ได้รับวัคซีนในวัยเด็ก อาจมีภูมิคุ้มกันโรคเหล่านี้จากธรรมชาติแล้วได้บ้าง ดังนั้นให้ตรวจสอบดูว่าท่านเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคเหล่านี้แล้วหรือไม่ หากท่านยังไม่ได้รับ ควรพิจารณารับวัคซีนก่อนการเดินทางไปประเทศบราซิล[14]

ค้นหารายละเอียดการฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่างๆ ได้จาก CDC Website http://wwwnc.cdc.gov/travel/destinations/traveler/none/brazil

โรคติดต่อที่เป็นโรคประจำถิ่นในประเทศบราซิลนั้น บางโรคมีการระบาดกระจายทั่วประเทศ บางโรคมีการระบาดในบางพื้นที่ และบางโรคพบได้ทั่วไปดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น หากท่านใช้ชีวิตอยู่ในเขตเมืองและไปชมการแข่งขันฟุตบอลในสนามต่างๆ ท่านอาจเสี่ยงกับการเกิดโรคระบบทางเดินอาหารและโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากพฤติกรรมการบริโภค การอยู่ในที่แออัดและการสัมผัสใกล้ชิด จึงควรระมัดระวังเรื่องการบริโภคอาหารและน้ำ ควรเลือกดื่มน้ำหรือเครื่องดื่มที่บรรจุหรือผนึกฝาที่สนิทแน่นจากโรงงานผลิต หรือดื่มน้ำที่ต้มสุก และเลือกรับประทานอาหารที่ปรุงสุกสะอาด ระมัดระวังเรื่องการสัมผัสสิ่งปนเปื้อน โดยเน้นเรื่องสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่นการล้างมือให้สะอาด หลีกเลี่ยงการใช้ของร่วมกัน และพิจารณาเรื่องการฉีดวัคซีนป้องกันโรคก่อนเดินทาง หากท่านมีแผนการท่องเที่ยวนอกจากการชมการแข่งขันฟุตบอล โดยเน้นธรรมชาติและการผจญภัย ท่านอาจต้องเพิ่มการดูแลตนเองในเรื่องของการป้องกันการถูกแมลงหรือสัตว์กัด ควรหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีการระบาดหรือเคยมีการระบาดของโรค และหากท่านรู้สึกไม่สบายควรรีบไปพบแพทย์เพื่อรับการรักษา และต้องบอกประวัติการเดินทางอย่างละเอียดให้แพทย์ทราบ เพื่อไม่ให้การวินิจฉัยโรคล่าช้าและสามารถรักษาได้อย่างถูกต้อง

เตรียมตัวท่านให้พร้อม ก่อนไปชมการแข่งขันฟุตบอลโลกที่ประเทศบราซิล ทำความรู้จักกับโรคที่ท่านอาจพบและการป้องกันการติดโรคเหล่านั้น เพื่อการชมการแข่งขันอย่างสนุกสนานเต็มอิ่ม และกลับมาประเทศไทยด้วยความพร้อมที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ต่อไป

<u>เอกสารอ้างอิง</u>

1. International Association for medical Assistance to Travellers, Brazil Travel Health Advice: Immunization, [cited 2014 April 19]. Available from URL: http://www.iamat.org/country_profile.cfm?id=15#profile_immunization
2. MD Travel Health. Yellow fever. [cited 2014 April 19]. Available from URL: http://www.mdtravelhealth.com/infectious/yellow_fever.php
3. MD Travel Health. Brazil. [cited 2014 April 19]; Available from URL: http://www.mdtravelhealth.com/destinations/samerica/brazil.php
4. Center for Disease Control and Prevention. Health Information for travelers to Brazil; Clinician view. [cited 2014 April 19]. Available from URL: http://wwwnc.cdc.gov/travel/destinations/clinician/none/brazil
5. Center for Disease Control and Prevention. Dengue. [cited 2014 April 19]. Available from URL: http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2014/chapter-3-infectious-diseases-related-to-travel/dengue
6. Brazil Travel Plan. Brazil Travel Health. [cited 2014 April 20]. Available from URL: http://www.braziltravelplan.co.uk/brazil-travel-health.htm
7. Center for Disease Control and Prevention. Protection against Mosquitoes, Ticks, and Other Insects and Arthropods. [cited 2014 April 20]. Available from URL: http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2014/chapter-2-the-pre-travel-consultation/protection-against-mosquitoes-ticks-and-other-insects-and-arthropods
8. Center for Disease Control and Prevention. Travel Vaccines & Malaria information by Country. [cited 2014 April 20]. Available from URL: http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2014/chapter-3-infectious-diseases-related-to-travel/travel-vaccines-and-malaria-information-by-country/brazil
9. Center for Disease Control and Prevention. Malaria. [cited 2014 April 20]. Available from URL: http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2014/chapter-3-infectious-diseases-related-to-travel/malaria
10. MD Travel Health. Chaga disease. [cited 2014 April 20]. Available from URL: http://www.mdtravelhealth.com/infectious/chagas_disease.html
11. Center for Disease Control and Prevention. Trypanosomiasis, American (Chaga disease). [cited 2014 April 20]. Available from URL: http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2014/chapter-3-infectious-diseases-related-to-travel/trypanosomiasis-american-chagas-disease

12. Center for Disease Control and Prevention, Food & Water Precautions, [cited 2014 April 20]. Available from URL: http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2014/chapter-2-the-pre-travel-consultation/food-and-water-precautions
13. Center for Disease Control and Prevention. Rabies. [cited 2014 April 20]. Available from UHL: http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2014/chapter-3-infectious-diseases-related-to-travel/rabies
14. Center for Disease Control and Prevention. Health Information for travelers to Brazil; Traveler view. [cited 2014 April 20]. Available from URL: http://wwwnc.cdc.gov/travel/destinations/traveler/none/brazil

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

กนกทิพย์ ทิพย์รัตน์, เสาวพักตร์ ฮิ้นจ้อย. เชียร์ฟุตบอลโลก 2014 เกาะขอบสนามที่ประเทศบราซิลอย่างไรปลอดภัยโรคติดต่อ. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2557; 45: 177-82.

Suggested Citation for this Article

Thiparat K, Hinjoy S. 2014 FIFA World Cup Brazil: Health Advice for Thai Travelers. Weekly Epidemiological Surveillance Report 2014; 45: 177-82.

****

2014 FIFA World Cup Brazil: Health Advice for Thai Travelers

Authors: *Kanoktip Thiparat, Soawapak*

Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control

Summary

The 2014 FIFA World Cup is hosted by Brazil from 12 June to 13 July 2014. The vast majority area of Brazil has a tropical climate. There are several outbreaks of tropical diseases. One of the risks of tropical diseases is vector borne diseases such as yellow fever, dengue fever, malaria and chaga disease. Rabies is one of zoonotic disease that need to be concerned. Most of those diseases are occurred in rural areas and Amazon rain forests, except for dengue fever which is found in urban areas. Gastro intestinal tract infections, including diarrhea, typhoid and hepatitis A, are common in travelers. World Cup in Brazil can also increase risk of infection from vaccine preventable diseases that are endemic in the area. The health risks will depend on where they are going and what they are doing. If travelers only visit at stadiums and urban areas, diarrheal diseases and vaccine preventable diseases are needed to pay attention mostly. Precautions Food and water hygiene, drinking water from a safe source (bottled), getting advice on vaccine from a vaccination center and frequent hand-washing are the best ways to avoid getting illness. If travelers also plan for ecotourism, insect bite avoidance day and night by using insect repellents or cover up to protect attack from mosquitoes to prevent vector borne diseases. Whenever having any symptoms, such as fever or flu-like illness, seeking immediate medical advice and telling doctor about recent travel to South America would be the great way to make enjoyable and healthy trip among travelers to the World Cup.

Keywords: 2014 FIFA World Cup Brazil, Health Advice, Thai Travelers